1938 ий
12
ОКТЯБРЬ
№ 91 (475)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
горком
орган

Кадрым сталинский принцип дене подбиратлаш

Кум кече гыч первичный комсомольский организацийлаште отчетно - выборный погынымаш тӱҥалеш. Комсомольский комитет, первичный организаций-шамычын секретарьышт организацийын членже шамыч ончылан отчетым ышташ тӱҥалыт.

Отчетно-выборный погынымаш шамыч кӱкшӱ идейно-политический уровень дене эртышаш улыт. Комсомольский руководитель-шамычын отчетышт почеш, большевистский критик ден самокритикым виянгдымаш велэ чыла ситыдымашым тӱжвак лукташ полша, у руководящий составлан направленийым пуэн кертеш. Тыгай погынымаш велэ организацийым вуйлатымашке партий ден правительствылан беззаветно преданный, калык тушман дек непримиримый да боеспособный, пашам ыштен кертше еҥым сайлаш йӧным ышта.

У руководящий активым сайлымаш пеш кугу значенян. Санденак организацийын членже-шамыч, тиде пашашке кугу ответственность дене отвоситлашышт кӱлеш. Чыла советский калыкын да тӱнямбалсе пролетариатын вождьшо Сталин йолташ, кадрым политический да деловой квалификаций дене подбиратлаш туныкта. Комсомолец-шамыч у руководящий составым сайлыме годым тиде сталинский принцип дене руководствоватлалташышт кӱлеш.

Ты мартен кадрым куштымаште да подбиратлымаште кугу йоҥлыш - шамыч ыльыч. Комсомолышто орудоватлыше троцкистско-бухаринский да буржуазно - националистический бандит - шамыч руководящий кадр куштымашым умышленно кӱрлыныт. Нуло низовой актив кокла ныч выдвигатлышаш олмеш, шке еҥыштым тышке да тушко кусаркаленыт. Нуно кеч кунамат,—кадр уке,—манын ойленыт.

Калык тушман-шамычым разоблачитлыме. Но южо руководящий пашаеҥ-шамыч, калык тушман-шамычын выдвигатлыме, „кадр уке“ манме шӱшӧ теорий деч алят кораҥын шуын огытыл. Иктаж могай ответственный пашаш выдвигатлаш еҥым кычалме годым „кадр уке“ манмым ятыр комсомольский руководитель деч колаш лиеш. Тыгай еҥ-шамыч, шукыж годым, ик еҥымак тышке да тушко щупшештыт, низовой актив кокла гыч але рядовой комсомолец - шамыч кокла гыч выдвигатлаш лӱдыт. Кӧ болтатлаш, „пламенный речым“ ойлаш мастар гын, тугай еҥ ваштерак выдвигатлалтеш. Тыгай „руководитель“ утларакше очковтирательствылан да сеҥымашке „ӱжын“ ойлаш гына способный, а молодежь дене пашам ышташ йӧрдымӧ еҥ.

Южо комсомольский руководитель-шамыч ойлат: тудын образованийже изи, комсомольский стажше ок сите, маныт. Тиде кадрым подбиратлымашке большевистский отношений огыл. Тыгай преградым да ступенькым шындылме ваштареш решительно кучедалаш кӱлеш.

Ӱдрамаш кокла гыч кадрым выдвигатлымаште кугу ситыдымаш улмым посвак ончыктыде ок лий. „Тудо ӱдрамаш, организацийым вуйлатен ок керт“, манын южо руководитель-шамыч шонат. Тыгай вредный шонымаш ӱдрамаш-шамычын практический пашашт дене шукертак опровергатлалтын. Ӱдрамаш-шамычым руководящий пашаш лӱдде выдвигатлыман.

Руководящий орган-шамычым сайлымаш путырак ответственный паша. Комсомолец-шамыч комитетым, але первичный организацийын секретарьжым сайлыме годым кӱшнӧ ончыктымо чыла ситыдымашым шотыш налашышт да организацийым вуйлатымашым обеспечиватлен кертше еҥым сайлашышт кӱлеш.

◆◆◆

СААРБРЮКЕНЫШТЕ ГИТЛЕРЫН ВЫСТУПАТЛЫМЫЖЕ

Прага гыч увертарыме почеш 9 октябрьыште Гитлер Саарбрюкеныш (Французский границыште) толын да Франций адрес дене лӱдыктылмашан речь дене выступатлен.

Гитлер ойлен: Франций дене ушнен шогымо границыште военне укреплений паша „кушкын шогышо энергий дене ыштлалтaш тӱҥалалтеш“, да тудо утларакшым Саарский областьын у районлаже ден Аахенлан тӱкна. Гитлер вызыватлыше тонн дене каласен: Английыште власть деке Иден ден Дафф Куперын толмышт Германийым Англий деке шке ончыланже сарым ышташ цельым шындыше эл дек ончымо семын относитлаш заставитла ыле.

„Родина“ самолетын экипажше.

Шола гыч пурлашке: 2-шо пилот капитан П. Д. Осипенко, экипажын командирже летчик В. С. Гризодубова да самолетын штурманже старший лейтенант М. М. Раскова Щелковский аэродромышто (Москва) беспосадочный перелетлан старт пумо деч ончыч. Союзфото.

КЕРБИ ГЫЧ. 1938 ий 7 октябрь.

Москва, Кремль

СТАЛИН йолташлан

Ме, социалистический родинан ӱдыржӧ-шамыч, шӱмыштынаТыйын лӱмет дене, пыл, тӱтыра, иянгмаш гоч да йӱдым кумда родинан шӱмжӧ—Москва гыч Амурын серже дек шумеш нигушак шичде чоҥештенна. Купышто, тайгаште, сопко-шамыч коклаште мешкетын лийын онал—мемнан дене пырля пӱтынь советский калык, партий да Тый, Сталин йолташ, лийында. Ачала тыршымылан тау.

ГРИЗОДУБОВА, ОСИПЕНКО, РАСКОВА.

КЕРБИ ГЫЧ. 1938 ий 7 октябрь.

Москва, Кремль

Сталин, Молотов, Каганович, Ворошилов, Ежов, Микоян, Калинин, Жданов, Андреев йолташ-шамычлан

Тендан заданийдам шуктымо. Москва—Дальний Восток беспосадочный перелет „Родина“ самолет дене 26 часат 29 минутышто ышталтын. Посадкым калык илыдыме верыште Амгунь эҥер лишне купан вереш ыштыме. Экипаж таза, материальный часть исправне.

Тендан Сталинла тыршымыланда да мланна полыш пумыланда уло шӱмна дене таум каласена.

Партий ден правительствын кеч могай заданийжымат шукташ ямде улына.

ГРИЗОДУБОВА, ОСИПЕНКО, РАСКОВА.

ВКП(б) ЦК ден СССР СОВНАРКОМЫШТО

ВКП(б) ЦК ден СССР Совнарком „Родина“ самолетын беспосадочный перелетым организоватлыме да тудым мучашке шуктымо пашам сеҥымаш дене ыштымылан М. М. Каганович, А. Д. Локтионов да М. Ф. Картушев йолташ-шамыч составан правительственный комиссийлан благодарностьым увертареныт.

„Родина“ самолетын экипажшым кычалме ден нуным олашке кондымо пашаште поснак ойырлалтше йолташ-шамычым наградитлашлан спискым пуаш правительственный комиссийлан кӱштымӧ.

КЕРБИ.

„Родина“ самолет экипаж В. Гризодубова, П. Осипенко, М, Раскова йолташ-шамычлан

Москва-Дальний Восток беспосадочный перелетым сеҥымаш да пеш чаплын шуктымашда дене Тендам шокшын саламлене.

6450 километран маршрутым, вияшын—5947 километрым 26 часат 29 минутышто Тендан героически чоҥештымашда вияшынат, тугак ломанный линий денат международный женский рекорд лийын.

Корнын да посадкын нелэ условийыштыже ончыктымо. Тендан отвагыда, хладнокровийда да чоҥештыме кугу мастарлыкда пӱтынь советский калыкын восхищенийжым луктеш.

Тендан дене кугешнена да уло шӱмна дене Тендан киддам кучена.

ВКП(б) ЦК ден ССР Ушем СНК-ын поручений-ышт почеш И. СТАЛИН, В. МОЛОТОВ.

„Родина“ самолет экипаж нерген

7 октябрьыште „Родина“ самолетын отважный экипажше Амгунь эҥер деке Каменка ялыш катереш толын шуын. Самолет экипажлан полыш пуышо комиссий председатель Комсомольск-на-Амуре партий горком секретарь Пегов йолташ Гризодубова, Осипенко да Раскова йолташ-шамычым шокшын саламлен да сталинский заданийым чаплын шуктымылан поздравитлен.

Тудо кечынак 15 часыште (московский жап ден) „Родина“ экипаж Кербийыш толын шуын. Тыште ик площадеш митинг лийын. Кербийсе калык отважный летчица-шамычым чот куанен саламлен.

Кербийыште 20 час жап канымек оласе калык „Дальневосточник“ катереш экипажым Комсомольск - на-Амуре олаш ужатен. Летчица-шамыч дене пырля катерыште парашютист лейтенант Еремин йолташ лийын. Амгунь эҥер аҥыште „Родина“ экипажым „Куйбышев“, „Киров“ да „Марти“ лӱман кугу катер-шамыч вученыт. „Марти“ катерыште отважный летчица-шамычлан уютный кают-шамычым ямдылыме.

9 октябрьыште 11 час жапыште „Дальневосточник“ катереш В. Гризодубова, П. Осипенко да М. Раскова йолташ-шамыч Амгунь эҥерыште улшо Им пристаньым эртен каеныт.

САЙ РУКОВОДИТЕЛЬ

„Новая заря“ колхозын (Марий-Турек район) молодежшо кече йыдак погынен, мыскарам ойлыштын, шутитлен, мурым мурен жапым эртарен. Тыгай погынымашыште Макар Зяблицеват лиеден. Макар шке колхозыштыжо шукерсекак комсомольский организацийым почаш шонен коштын. Тудо рвезе ден ӱдыр-шамыч коклаште чӱчкыдынак газетым лудын, международный да внутренний положене нерген беседым эртарен, капиталист элласе шемер молодежын илышыже нерген умландарен. Колхозный молодежын тыгай вопрос-шамыч дек интересыже утларак кугемын.

Шошым „Новая заря“ колхозеш 5 самырык колхозник да колхозница-шамыч ден первичный комсомольский организацийым почыт. Секретарьлан Макар Зяблицевым сайлат. Макар тиде пашам кугун аклен. Комсомольский организацийын секретарьже—комсомолец да несоюзный молодежын туныктышыжо, манын Макар секретарьын рольжым умлен. Самырык комсомолец-шамычын политический шинчымашыштым, производствышто нунын активностьыштым нӧлталаш, оборонный пашалан туныкташ, комсомольский организацийым кушташ кӱлешым самырык секретарь организацийын тӱн пашажлан шотлен.

Тиде пашам тудо начар огыл шынден. Комсомольский организацийыште политграмота кружок пашам ышта. Политучебо регулярно эртаралтеш. Политучебыш комсомолец-шамыч велэ огыл, несоюзный молодежь кокла гычат шукын коштыт. Тиддеч посна самырык комсомолец-шамыч да несоюзный молодежь дене ВКП(б) Историйым лудмаш эртаралтеш, ВЛКСМ-н уставше ден программыжым тунеммашым организоватлыме.

Комсомольский организацийын инициативше дене колхозеш первичный осоавиахим организацийым почмо. Кызыт осоавиахим организаций ПВХО да „Ворошиловский стрелок“ значок шамычлан нормым сдатлымашым эртарылеш. ПВХО значоклан 3 енг, „Ворошиловский стрелоклан“ 2 енг нормым сдатленыт. Тиде пашам комсомолец А. Зяблицев вуйлата.

Комсомолец-шамыч производствыштат примерный улыт. Теве комсомольский организацийын секретарьже Зяблицев Макар шошо ага паша гычак тӱҥалын кызыт мартен стахановецлан шотлалтеш. А. Зяблицев да моло комсомолец-шамычат колхозышто паша нормым утыж дене темен шогат. Комсомолец-шамычын примерышт почеш моло колхозник-шамычат пашам сайын ыштат.

Комсомолец-шамычын сай пашаштым ужын несоюзный молодежь комсомолыш пураш ямдылалтеш. Комсомолыш пураш кызыт адак кум йодмаш пурен.

Вашке комсомолын руководящий органже-шамычым сайлымаш тӱҥалеш. Тиде сайлымаш „Новая заря“ колхоз пелен первичный комсомольский организаций ятыр сеҥымаш-шамычым ыштыме дене толеш.

Е. Камелина.

Йошкар Ола педрабфак пеленсе комсомольский комитетын секретарьже Кропотов йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

КОМСОМОЛЫШ ПУРАШ ЯМДЫЛАЛТАМ

Мый 1933 ий годсек пионерыште шогышым. Тиде жап годсек мый классный руководитель да пырдыж газет редактор ылым. Тиде, мланем пумо кок общественный паша-шамычым мый эре жапыштыже да аккуратно шуктен толынам.

Кызыт Ленинско-Сталинский комсомолын XX-шо идалыкше лӱмеш комсомолыш пураш виян ямдылалтам. ВЛКСМ программе дене уставым тунемам да политзанятийлашкат аккуратно коштам.

Комсомолын юбилей кечыжлан мыят комсомол радамыште лиям.

Веденькин М.

Тошто Тор'ялкыдалаш школышто тунемше.

Примерный организаций

„Красный пахарь“ колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (Ронго район) тений несоюзный молодежь дене пашам саемдаш тӱҥалын. Тиде жапыште несоюзный молодежь дене погынымаш-шамычым эртарыме. Туштo ВЛКСМ программе ден уставым умландарат. Тиддеч посна кажне комсомолец ден несоюзный молодежым осоавиахим организаций дене авалтыме, ПВХО кружок пашам ышта. Тиде пашам ВЛКСМ комитет секретарь Грязин йолташ вуйлатен шога.

Кызыт советский молодежь Ленинско-Сталинский комсомолын XX идалыкшылан виян ямдылалтеш. „Красный пахарь“ колхозысо комсомолец-шамычат тиде замечательный юбилейлан чот ямдылалтыт. Нуно шке ӱмбакышт колхозный производствышто нормым 130—180 процентлан темаш, ПВХО значоклан нормым сдатлаш обязательствым налыныт. Тиде обязательствым нуно честь дене шуктен толыт. Теве Яровиков А. М. нормым 180 процентлан, Яровиков Толя 170 процентлан темат. А. М. Яровиков йолташым ВЛКСМ райком почет оҥаш пурташ пунчалын.

Комсомольский организацийыште политкружокат пашам сайын ышта. Политзанятийыш слушатель-шамыч сайын ямдылалтын коштыт. Кажне слушатель конспектым ышта. Пропагандист Бахтин йолташ слушатель-шамычлан сайын умландарен пуа. Занятийыште тӱрлӧ наглядный пособийым кучылтеш. Тыгак ВКП(б) Историйым лудмаш эртаралтеш.

Комсомольский организаций пашам план почеш ышта. Погынымаш регулярно, тылзылан кокана эртаралтеш. Погынымаш нерген комсомолец-шамычлан кок-кум кече ончычак увертаралтеш. Кажне комсомолец погынымашыш ямдылалтын толеш. Тыге погынымаште критик ден самокритикым шарен чыла ситыдымаш-шамыч тӱжвак лукталтыт. Кодшо комсомольский погынымаште ВЛКСМ ЦК-н VI пленум решенийже лончылен налалте. Яровиков Иван несоюзный молодежь коклаште ВЛКСМ программе ден уставым тунеммашым организоватлаш, Грязин международный положений нерген беседым организоватлаш лийныт.

Ф. П. Бахтин.

Йошкар-Ола лесорабфак пеленсе комсомольский комитетын секретарьже Смирнов йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

РЕШЕТОВ ВИТАЛИЙ

Решетов Виталий молодежь коклаште велэ огыл, чыла колхозник-шамыч коклаштат кугу авторитетан. Тудым сай политический руководитель улмыжлан, комсомольский организацийым моштен вуйлатымыжлан, колхозник-шамычым эреак туныктен шогымыжлан пагалат. Виталий большевистский качестван ен улмыжо дене чылалан пример лийын шога: тудо йыр пагалымашым ужеш гынат, ок кугешне, шкенжын простой, скромный, чуткий улмыжым ок йомдаре.

Виталийым секретарьлан сайлымешкышт „Авангард“ колхоз пелесе первичный комсомольский организаций шаланышаш мучаште ыле.

— Тыге паша ышташ ок лий, вуйлатышашым вож гычак саемдаш кӱлеш, манын Виталий решитлыш. Тунамак кажне рвезе, ӱдыр-шамыч дене политический пашам ышташ тӱҥале. Кажне самырык колхозник деке коштын, нунын дене беседоватлен, настроенийыштым пален налын, вара комсомолыш пурташлан ямдылаш тӱҥалын.

Молодежь кугу желаний дене Ленинско-Сталинский комсомол радамыш каен. Пытартыш тылзылаште гына организаций 12 ен марте кушкын. Кызыт адак кок ен комсомолыш пурашлан йодмашым пуэн.

Самырык комсомолец-шамыч комсомольский организаций ончылан тӱрлӧ-тӱрлӧ требованийым шындаш тӱҥалыныт. Нуным политический учебо, военно-физкультурный паша, жапым культурно эртарымаш, молат интересоватлен. Чыла нине требований-шамычым шотыш налаш да шукташ кӱлын.

Комсомольский комитетын секретарьже Решетов Виталий комсомолец-шамычын требованийыштым шукташ чот пижын. Ик погынымаште политический учебо нерген каҥашеныт да политкружокым организоватленыт. Виталий политкружок вуйлатыме пашам шке ӱмбакыже налын. Комсомолец-шамыч уборко паша годымат тунеммыштым кудалтен огытыл, политзанятий эреак эртаралтын. Кызыт комсомольский организаций ВКП(б) Историйым лудмашым эртара. Решетов лудын умландарымыжым колышташ колхозник-шамычат погынат.

Комсомольский организаций тений физкультурный кружокым организоватлен. Комсомолец-шамыч яра жапыште тренировкым эртареныт. „Авангард“ колхозын командыже районный соревнованийыштат ятыр гана первой верым наледен.

ВЛКСМ-ын славный юбилейжым вашлийме нерген вопросым комсомолец-шамыч пеш активно лончыленыт. Шукышт шке ӱмбакышт конкретный обязательствым налыныт. Плишкина, Ефремова, молат уборко жапыште нормым 200 процент марте темаш мутым пуэныт ыле. Обязательствым темышаш верч кучедалмаш кумдан шарлыш, ваш-ваш соревноватлаш тӱҥальыч. Паша пытымеке итог шотлалте. Результат ончыктен: Плишкина ден Ефремова нормым 300-350 процентлан теменыт. Нуно тунамак комитет секретарь Решетов дек каеныт да комсомоллан теве мемнан пӧлӧкна, манын каласеныт. Решетов йолташ куанымаш дене нунын отчетыштым принимайтлен.

Комсомолец-шамыч озанлык планым темымаште колхозлан виян полшен шогат. Нуно пашам ӧрканыде, кӱлеш годым йӱд-кече ыштымышт дене чыла колхозник-шамычлан примерым ончыктат. Санденак озанлык планым темымаште „Авангард“ колхоз Косолоп районышто ончыл верыште шотлалтеш.

Паша пытымеке молодежь, тыгак колхозник-шамычат клубыш погынат. Виталий Решетов патефоным заводитла. Патефон почеш колхозник-шамычын муро йӱкышт шергылташ тӱҥалеш. Южо кастене политический вопрос-шамыч нерген каҥашаш тӱҥалат да малаш кайшашымат мондат.

Организацийыште улшо ситыдымашымат ончыктыде огеш лий. Южо комсомолец-шамычын активностьышт ӱлнӧ, инициативышт уке. Пытартыш жапыште комсомольский организаций эркын кушкеш.

Ик мыняр кече гыч Решетов йолташ шкенжын пашаже нерген отчетым ышта. Тудо комсомолец-шамычлан организацийын ситымыше пашаже да ситыдымыже нерген каласышаш. Комсомолец-шамыч критике ден самокритикым кумдан шарыме негызеш организацийын пашажым келгын лончылен налшаш, ончыкыжо пашам эше утларак саемдашлан корным палемдышаш улыт.

М. Антонова.

29 ОКТЯБРЬЫШТЕ—ЛЕНИНСКО-СТАЛИНСКИЙ КОМСОМОЛЛАН XX ИЙ

ВЛКСМ ЙОШКАР-ОЛА ГОРКОМЫН V-ше ПЛЕНУМЖО

10 октябрьыште Йошкар-Ола горкомолын 5-ше пленумжо эртыш. Пленум отчетно-выборный погынымашлан да комсомолын XX-шо идалыкшылан ямдылалтме нерген Меркулов ден Меледин йолташ-шамычын докладыштым колышто.

Доклад да прений гыч пале лие, Йошкар-Оласе комсомольский организаций отчетно-выборный кампанийым комсомольский пашам ятыр саемдыме дене вашлиеш. Утларакшым 1938 ийыште шуко комсомольский организаций-шамыч шке пашаштым саемденыт. Теве Марийский педагогический рабфакыште 1938 ийыште 70 студентым комсомолыш пуртымо. Тыште добровольный организаций да кружок-шамыч (ОСО, МОПР, хоровой) пашам сай ыштат. Выбор нерген ВЛКСМ ЦК-н инструкцийжым кажне группышто лончылымо. Чыла студент-шамычым социалистический договор дене авалтыме да договор тылзе еда тергалтеш.

6-шо № ан кыдалаш школышто 1938 ийыште 130 учеником угыч комсомолыш пуртымо. Ола организаций 1938 ийыште 600 еҥлан ешаралтын.

Туге гынат, отчетно-выборный погынымашлан да комсомолын 20-шо идалыкшылан южо комсомольский организаций-шамыч чытыдымын начар ямдылалтыт. Теве Марторг пеленсе комсомольский комитет секретарь Соколов, инструкцийым молан тунемашыже, выбор годым тушто инструкцийым тунемме, вашталтышыже садак уке вет, манын кутыра. Соколов шкежак юбилей вашеш налме обязательствыж деч отказыватла. Южо комитет секретарь-шамыч, ме шукерте огыл выборым эртарен улына, кызыт эртарыме ок кӱл, манын отчетым ыштыме деч кораҥаш шонат. Тиде нимолан йӧрдымӧ койыш.

Мебельный фабрик пеленсе первичный организацийыште комсомолец-шамыч выбор нерген инструкцийым кызытат огыт шинче.

Посна комсомольский организаций да комитет-шамыч комсомолыш угыч пуртымо шотышто пашам чытыдымын начар ыштат. Теве здравоохранений системыште 90 чоло рвезе, ӱдыр-шамыч улыт гынат, Наркомздрав пеленсе первичный организацийыште 13 еҥ веле комсомолышто шога, 10 гылзе вашеште улыжат 2 еҥым веле пуртеныт. Наркомфин, радиокомитет пеленсе организаций-шамычат 1—2 еҥ гыч веле пуртеныт. Кинотрест ден Когиз ик еҥымат пуртен огытыл. Тыгак комсомольский организаций-шамыч комсомолын XX-шо идалыкшыланат начар ямдылалтыт. Теве Марисоюз пеленсе организаций юбилейлан ямдылалташлан пеш сай решенийым возен пыштен, но решенийже илышыш огеш пуртылт. Механический мастерской директор, мемнан нимогай обязательствым налаш огеш лий, манын кошташ.

Пренийыште выступатлыше-шамыч ВЛКСМ Маробком секретарь Кондратьев йолташ да молат ВЛКСМ горкомын первичный организаций-шамычым начарын вуйлатымыжым чот критиковатлышт.

Нине вопрос-шамыч дене V-ше пленум первичный организаций-шамычым обязатлыше решенийым принимайтлыш.

В. Борисов.

ВЛКСМ ЦК ПЛЕНУМЫН РЕШЕНИИЖЫМ ЛОНЧЫЛАТ

ВЛКСМ Марий-Турек райком шукерте огыл райониысо комсомольский актив дене совещаньым эртарыш. Тиде совещанийыште ВЛКСМ ЦК-н VI пленум решенийжым лончылышт.

Районысо комсомольский актив совещаний, ВЛКСМ ЦК пленумын решенийжым лончылмеке, угыч кушшо актив дене да комсомолын ялыште пашам начар ыштымыжым посна палемдыш. Ялыште ушо политпросвет учреждений-шамыч (лудмо пӱрт, клуб, библиотек) молодежым кушшо культурный йодмашыжым шуктен огыт шого. Райцентрыште да Хлебниковышто ушо клуб-шамыч лекцийым, докладым йӧршеш огыт эртаре. Районысо политпросвет инспектор комсомолец Турабаев йолташ ден ВЛКСМ райком политпросвет пашам начар вуйлатеныт.

Комсомольский актив совещаний, комсомолын ялыште ыштышаш пашажым саемдаш, ВЛКСМ-н XX идалыкшым сеҥымаш-шамыч дене вашлиаш да отчетно-выборный кампанийым сай эртарышаш шотышто конкретный пунчалым луктын.

М. Фавстов.

Комсомол комитет 19 еҥым шуын

Несоюзный молодежь коклаште массовый умландарымаш пашам кумдан шарыме дене Сталин лӱмеш колхоз пеленсе (У-Тор'ял район) комсомольский организаций эре кушкын шога. Тиде организаций 4 комсомолец-шамыч угыч 19 еҥым шуын.

В. Максим.

РЛКСМ-ын VII-ше С'ЕЗДШЕ

Ленинский комсомолын всесоюзный VII с'ездше 1926 ий 11—12 мартыште лийын.

С'езд партийын социалистический индустриализаций эл верч кучедалаш тӱҥалмыже жапыште, элыште озанлык пашаште кугу нӧлталмаш жапыште да шемер калыкын, тудо шотыштак молодежынат политический активностьшо кушмо жапыште погынен.

Партийын 1925 ий декабрьыште лийше XIV-ше с'езд, СССР-ым индустриаҥдымашке да шолдыра, социалистический промышленностьым решительно виаҥдымашке курсым налын, элнан капиталистический мир деч экономический независимостьшо верч кучедалмашке шемер калыкым мобилизоватлен. Партий да пашазе класс элым социалистический индустриаҥдыме нерген XIV-ше партс'ездын решенийжым чот реализоватлаш тӱҥалыныт.

СССР калыкын озанлыкыште социалистический секторын удельный весше кугемын. Промышленностьышто частный капиталын рольжо относительно веле огыл, абсолютно волен.

СССР кӧргыштат партийын элым индустриаҥдыме нерген пеҥгыде курсшо капиталистический элемент-шамыч да социализмын чыла тушманже-шамыч велым пеш кугу сопротивленийым вашлийын.

Элыште шарлыше классовый противоречий-шамыч молодежь верч кучедалмашым талыштареныт. Контрреволюционный тӱрлӧ группировко-шамыч: троцкистско-бухаринский предатель-шамыч тӱшка, революций дене шалатыме меньшевик да эсер партий-шамычын кодшышт, кулацкий да буржуазно-националистический элемент-шамыч молодежын посна неустойчивый группыжо-шамычым тӱрлын разложитлаш тӧченыт.

Тунам социалистический строительствын трудностьшо-шамыч дене (элыште сату ситыдымаш, пашадыме улмаш) спекулироватлен, троцкист да зиновьевец-шамыч мемнан элыште социализмым ышташ лийшашым отрицатлыме контрреволюционный теорий дене, капиталистический реставраций программе дене, партийын ленинский вуйлатымашыже ӱмбак клеветам кышкен выступатленыт.

Троцкистско-зиновьевский банда троцкистский молодежь союзым ышташ тӧчен, ленинградский комсомольский организацийым партий ден комсомол ваштареш кучедалашлан использоватлаш тӧчен, комсомолым партий ваштареш шогалташ чот тыршен. Комсомолышто улшо троцкистско-зиновьевский агент-шамыч молодежь коклаште мемнан элыште социалистический строительствын сеҥымашыжлан ӱшаныдымашым шараш толашеныт. Комсомолым шемер крестьянский молодежь деч ойыршашлан лийын, троцкист да зиновьевец-шамыч, средняцкий молодежь делегаций погынымаш-шамычым организоватлаш предложенийым луктыныт, тиде викак кулацкий молодежь союз-шамычыш савырна ыле. Троцкист да зиновьевец-шамыч шемер молодежын шинча ончылнак комсомолым тӱрлӧ семын дискредитироватлаш тӧченыт. Троцкист да зиновьевец-шамыч фракционный пашам организоватлен, партийный руководствым кӱрлаш да комсомолышто большевистский дисциплиным лушкыдемдаш тыршеныт.

Социализм верч кучедалмашын раш перспективше дене вооружатлалтше, Сталин йолташын вуйлатымыже почеш партий контрреволюционный фашистский лагерыш кайше троцкистско-зиновьевский подлый блокым шалатен. Партий ден комсомол троцкистско-зиновьевский бандын комсомолым ВКП(б) ваштареш шогалташ да партий ваштареш кучедалмаште РЛКСМ-м использоватлаш тӧчымыштым ликвидироватленыт.

Комсомол шкенжын VII с'ездышкыже пашаште кугу сеҥымаш-шамычым ыштыме дене толын. Пашазе молодежын пелыже наре союз радамыште лийын. Ялысе ячейке-шамычат шукемыныт, крестьянский молодежым союз дене авалтымашат кугемын. РЛКСМ-н VI-шо с'ездше деч вара комсомол шке радамышкыже миллион утла у член-шамычым пуртен. Социалистический строительствыштат, совет-шамыч пашаштат, профсоюз-шамыч ден коопераций-шамычын пашаштыштат комсомолын рольжо кугемын. Комсомолец-шамычлан политобразованийым пумо шотыштат кугу сеҥымаш-шамыч ышталтыныт. VII-ше с'езд жапыште союзышто 24 тӱжем политшкол ден кружок шотлалтын. Тушто миллион наре комсомолец-шамыч тунемыныт. 1925 ийыште комсомолын всесоюзный газетше „Комсомольская правда" ышталтын.

Туге гынат, комсомолын пашаштыже, тиде сеҥымаш-шамыч ден пырля, серьезный ситыдымаш-шамычат ылыч.

Союзын пашам молодежын запросшо шамыч дене келыштарымаш тудо жапыште комсомольский движенийын центральный проблемыжлан шотлалтеш, манын партийын XIV с'ездше ончыктен. Комсомол ончылан с'езд тыгай задачым шынден: комсомольский организаций-шамычын пашаштым саемдаш, нуно чыла пашаштым партий ден пашазе классын общий задачыштлан подчиняатлыкташ, шке интересыштым социалистический строительстве интереслан подчинятлыкташ молодежым туныкташ.

Комсомолын VII с'ездшын решенийже-шамыч, комсомол ончылан партийын XIV с'езд дене шындыме задаче-шамычым шуктымашын викитарыме ыле. VII с'ездыште 1.462 делегат лийын, тунам союзышто 1.750 тӱжем член улмаш. С'езд тыгай вопрос-шамычым лончылен: партий политик ден текущий момент, РЛКСМ ЦК-н отчетшо, КИМ исполкомышто РЛКСМ делегацийын отчетшо, союзный строительствын черетан задачыже-шамыч, пашазе молодежын паша да образованийже нерген, комсомолын ялыште пашам ыштымыже нерген, детский коммунистический движений нерген, РЛКСМ устав нерген.

Троцкистско-зиновьевский двурушник-шамыч с'езд трибуным шкенынтын антипартийный выступленийыштлан использоватлаш тӧченыт. Тидлан нуно комсомолыш троцкистский контрабандым пурташ тӧченыт. VII с'езд троцкистский контрабандым йӧршеш разоблачитлен. Тиде торцкистский вылазкым с'езд шалатен да ВКП(б)-н XIV с'езд решенийыштыже ончыкталтше партийный линийым тӱрыс саеш шотлен.

Союз пашам саемдаш, пашам молодежын запросшо ден келыштарен колташ, комсомолец-шамычлан политический воспитаний пумашым саемдаш, комсомолын массовый образовательный да культурный деятельностьшым шараш—манын VII с'езд шке решенийыштыже ончыктен. С'езд тыгай задачым шынден: предприятийласе производственный илышыш пашазе молодежым кумдanрак шупшаш, тудын инициативше дене самодеятельностьшым шараш. С'езд молодежлан профтехнический образований пумо пашам виаҥдымаш шотышто ятыр практический мероприятий-шамычым палемден. Ял озанлык нӧлталмаште союзын активный участвоватлымаш, ялысе йорло-шамыч коклаште пашам виаҥдымаш, партийын линийжым ялыште илышыш пуртен шогаш способный ушо активым воспитатлымаш — комсомолын ялыште ыштышаш тӱҥ задачше-шамыч, манын с'езд ончыктен. „Кажне комсомолец — социалистический строительствын активный участникше"—с'ездын лукмо тӱҥ лозунгшо тыгай.

СССР-се шемер молодежлан интернациональный воспитанийым пумо да пӱтынь тӱнясе шемер молодежь дене братский

(МУЧАШ 4-ше СТРАНИЦЫШТЕ).

177

„ШКЕ ВОЗЫЗА, МЫЙ ПОДПИСАТЛЕМ“

ВЛКСМ Маробком бюро 1938 ий 11 сентябрьыштак, отлично тунемшаш верч соревноватлымаште ончык лекше школлан пуаш Ленинско-Сталинский комсомолын XX идалыкше лӱмеш Йошкар знамям учредитлыме нерген решенийым луктын ыле.

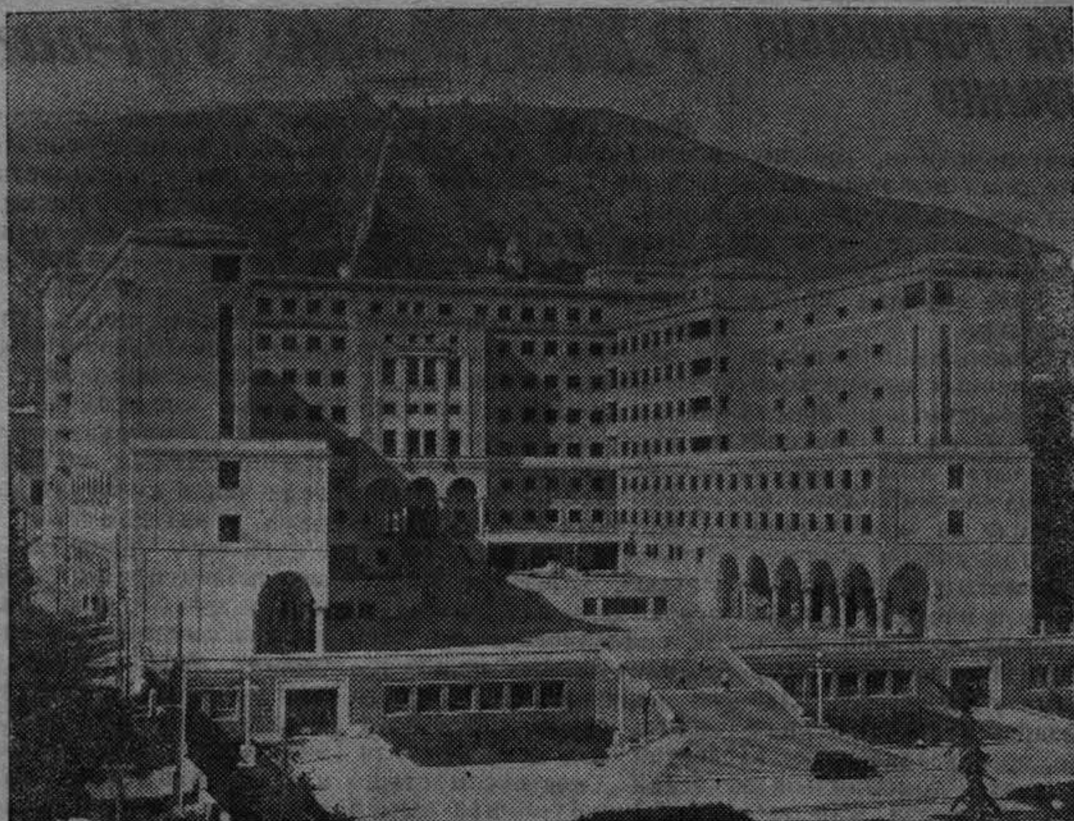
Йошкар знамям учредитлыме нерген решенийын значенийже пеш кугу. Знамям налшаш верч соревноватлымашке комсомольский ден пионерский организаций-шамыч велэ огыл, тыгак калык образований орган пашаеҥ-шамыч, чыла туныктышо-шамыч, эн первояк МАССР наркомпрос ушнашышт кӱлеш ыле.

Южо школ-шамыч комсомолын XX идалыкше лӱмеш учредитлыме Йошкар знамя верч кучедалаш виян пижеш. Но шуко школшамыч, роно-шамыч, даже наркомпросат тиде замечательный движенийыш алят ушнен огытыл. МАССР просвещений нарком Музуров йолташ ынде тылзе лиеш, роно да школ директор-шамычлан, соревнованийыш ушнымо нерген приказым возаш шона. Музуров йолташ деч „кунам приказ лиеш?“ манын йодмылан эре ик гай вашмутым колат: „шке возыза, мый подписатлем“.

Йодылтеш: наркомжо подписатлен шинчаш велэ мо? Музуров шке функцийжым тыге умла гын, пеш кугун ӧрмаш...

Кызыт приказеш подписатлаш вучен шинчыман огыл, а калык образований органын да школ-шамычын пашаеҥыштым Йошкар Знамя верч кучедалмашке мобилизоватлаш кӱлеш. Музуров йолташ кӱчык жапыште тидым ышташ обязан.

С. Иванов.

Снимкыште: Грузинский ССР правительствын дворецше (Тбилиси). Фото Союзфотон.

ВЛКСМ-н XX идалыкшылан киножурнал

Самырык ассистент режиссер Ида Маркелова „Союзкиножурналын“ специальный номержым ямдыла. ВЛКСМ-н XX идалыкшылан тиде Идан подарокше лиеш. Киноплёнкышто зритель-шамыч комсомолын куштымо знатный еҥ-шамыч галерейым—Кривонос, Демченко, Блидман, Бодвивник йолташ-шамычым, Ленинградын старейший комсомолецше-шамычым, Волгышто колым кучышо ик ӱдрамаш бригадым ужыт.

Тыгак Китайысе 8-ше народно-революционный армийын молодежный дивизийже нергеват киноматериал журналыш пурталтеш.

(„Комсомольская правда“ гыч.)

ВКП(б) ИСТОРИЙЫМ КЕЛГЫН ТУНЕМАШ ЯМДЫЛАЛТЫТ

Н. К. Крупская лӱмеш Марийский педагогический институт ден учительский институтышто ВКП(б) Историйын Краткий курсшым келгын тунемаш ямдылалтыт. Кызыт тиде материалым газет гыч лудын ознакомитлымаш кажне кечын эртаралтеш. Лудмашке студент-шамыч кугу желаний дене коштыт.

Историйым тунемашлан институтлаште 30 кружокым организоватлыме. Нине кружок-шамыч дене 850 студентым авалтыме. Пропагандист составым ойырымо. Пропагандистлан 7 ВКП(б) членым, ик кандидатым да 22 комсомолецым утвердитлыме.

— ВКП(б) Историйын Краткий курсшо большевизм ден овладеватлаш да калыкын подлый тушманжешамыч ваштареш кучедалаш мемнам вооружитла,— маныт студент-шамыч.

Я-в.

Автомашинан лийыч

КЫРЫК-МАРИЙ. „Пионер судостроитель“ промколхоз „ЗИС-5“ грузовой автомашинам налын. Машина кызыт колхозын кӱлеш пашаштыже кучылталтеш.

Н. С. Булыгин.

Модын налын

„Пионер судостроитель“ промколхоз член (Кырык-Марий район) Соколов А. „СССР обороным пеҥгыдемдыме заемын“ 50 теҥгеаш облигацийже дене 1500 теҥгем модын налын.

Булыгин.

Лудмо пӧрт-шамычлан роно ден ял советшамыч кӱчар полшат

Чирке лудмо пӧртыштӧ (Пектубай район) избач Шевелев нимогай пашамат ок ыште. Лудмо пӧртыштӧ массылан лудаш у книга дене журнал-шамыч йӧршеш уке.

Тиде лудмо пӧрт пелен хоровой ден драматический кружок-шамыч организоватлалтын ыле. Но нуно пашам ыштымашышт уке. Пырдыж газетат коккум тылзылан икана велэ лектеш. Лудмо пӧрт вуйлатыше Шевелев культур массе пашам ыштыме олмеш, колым кучен гына коштеш.

Москвин Н.

* * *

Мосара лудмо пӧрт (Марий-Турек район) колхоз массе коклаште нимогай культур массе пашам огеш ыште, казыт мартен ял совет лудмо пӧртлан помещенийым пуэн огыл. Санденак лудмо пӧртын школ коридорышко велэ пуртымо.

Лудмо пӧрт пелен йӱкын газет лудмаш огеш эртаралт, кружок-шамычат пашам огыт ыште. Санденак колхозник-шамыч лудмо пӧртыш пеш шагал коштыт. Избач Бусыгин пашажым саемдаш огешат шоно. Тыгак Марий-Турек роноат лудмо пӧртлан йӧршеш ок полшо.

М. Ф.

ТӦРЛАТЫМАШ

9 октябрьыште лекше „Рвезе Коммунист“ газетын 1 страницыштыже 2-шо колонкышто, ӱлнӧ печетлалтше „Кноева йолташын бригадыштыже“ вуймутан статьям „Киреев йолташын бригадыштыже“, манын лудман.

РЛКСМ-ын VII С'ЕЗДШЕ

МУЧАШ

солидарностьым пеҥгыдемдыме шотышто ленинский комсомолын VII с'ездше ятыр кӱлеш решений-шамычым луктын. Коммунистический интернационал да Германийысе коммунистический партий лӱм дене с'ездыште Тельман йолташ салам мутым ойлен.

Элын обороноспособностьшым пеҥгыдемдыме пашам с'езд пеш серьезныйлан шотлен. Совет Ушемын вооруженный вийжым ыштымаште комсомолын участвоватлымыже мерген с'ездын специальный заседанийже лийын. Комсомолын Военно-Морской Йошкар флотым шефыш налме шотышто пашам ыштен шотымыжо нерген с'езд вопросым обсудитлен да корабельный авиаций нерген пунчалым луктын, краснофлотец-шамыч деке возванийым ыштен.

22 мартыште с'ездын заключительный заседанийыже элын обороноспособностьшым пеҥгыдемдыме задаче-шамыч ден комсомолын вниманийжым виянгдаш кӱлмӧ нерген Ворошилов йолташ выступатлен.

VII с'ездыште Российский ленинский коммунистический молодежь союзым (РЛКСМ-м) Всесоюзный ленинский коммунистический молодежь союз (ВЛКСМ) манын вашталтыме.

VII с'ездын значенийже пеш кугу. Тудо элым социалистически индустриянгдышаш верч кучедалме жапыште комсомолын за дачыже-шамычым определитлен.

Сталин йолташ тиде жапыште комсомолын пашаже нерген ятыр важнейший указаний-шамычым ыштен. 1925 ий апрельыште пролетарский студентчествын первый всесоюзный конференцийлан возымашыже, Сталин йолташ калык озанлыклан у специалист—кадр-шамычым ямдылме конкретный задачым шывден да тиде шотышто пролетарский студентчествын кугу рольжым ончыктен.

1925 ий октябрьыште „Комсомольская правда“ редакцийын пумо вопросыжо-шамычлан вашмутыштыжо, Сталин йолташ союзын кушмашыже нерген РЛКСМ-н социалистический строительствышке участвоватлымыже нерген, партийын комсомолым вуйлатен шогымыжо нерген вопрослаште троцкистско-зиновьевский двурушник-шамычын антипартийный линийыштым разоблачитлен, молодежым ленинизм духеш, пролетарский интернационализм духеш, элыштына социализмын сеҥымашыже лийын кертшаш да лийшашлык, манын ӱшаныме духеш, коммунистический партийын вуйлатымыжлан ӱшанымаш духеш молодежым воспитатлыме задачым Сталин йолаш раш ончыктен.

Комсомольский активлан шке практический пашажым теоретический ямдылалтмаш дене, Ленинизмым тунемме дене келыштарен шогаш кӱлеш, тидын деч посна комсомол дене молодежь коклаште нимогай коммунистический пашат лийын ок керт, манын Сталин йолташ ончыктен.

1926 ий январьыште Сталин йолташ „К вопросам ленинизма“ статьяштыже пролетарский диктатур системыште комсомолын рольжым да значенийжым келгын определитлен пуэн: „Тиде—пашазе да крестьянский молодежын массовый организацийже, партийный огыл, а партий деке чакем шогышо организаций. Тудын задачыже—самырык поколенийым социализм духеш воспитатлыме пашаште партийлан полшен шогымаш. Тудо чыла управлений отрасль шотыштат пролетариатын чыла молэ массовый организацийжылан самырык резервым пуа. Пролетарский диктатурым ыштыме деч вара пролетариатын культурный да воспитательный пашам кумдан ыштымыже жапыште молодежь союз кугу значенийым налын“.*)

Сталин йолташын тиде указанийже-шамыч почеш комсомол шке пашажым элым социалистически индустриянгдышаш верч кучедалме жапыште чот ышташ тӱҥалын.

(„Юный Коммунист“ гыч).

*) И. Сталин. „Вопросы Ленинизма“, 15-ше стр.

Отв. редактор—

К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.

Упол. Главлит Мар. АССР А—817. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.